

هفته جهانی ایدز (۲۰۲۴)

"اقدام جمعی: حفظ و تسریع پیشرفت در مقابله با HIV"

AIDS

ژاله اسماعیلی
سوپروایزر کنترل عفونت

مقدمه

ایدز (سندرم نقص ایمنی اکتسابی) یکی از چالش‌های عمده بهداشت جهانی است. این بیماری که به‌وسیله ویروس HIV (ویروس نقص ایمنی انسانی) ایجاد می‌شود، تأثیری عمیق بر سلامت، اقتصاد و جامعه دارد. هفته جهانی ایدز، از ۱ تا ۷ دسامبر، فرصتی است برای تقویت آگاهی، پیشگیری، و کاهش انگ اجتماعی مرتبط با HIV/AIDS.

تاریخچه و اهمیت هفته جهانی ایدز

➤ **آغاز رسمی:** روز جهانی ایدز از سال ۱۹۸۸، توسط سازمان بهداشت جهانی (WHO) و با حمایت برنامه مشترک سازمان ملل متحد در زمینه HIV/AIDS (UNAIDS) راه‌اندازی شد.

➤ **هدف اولیه:** ایجاد آگاهی جهانی و تقویت همکاری بین‌المللی برای کنترل همه‌گیری.

➤ **شعارهای سالانه:** هر سال، شعاری انتخاب می‌شود که بیانگر نیازهای زمانه است. شعار ۲۰۲۳: «تساوی اکنون» (Equality Now) بر کاهش نابرابری‌های مرتبط با HIV تأکید دارد.

اپیدمیولوژی HIV/AIDS

وضعیت جهانی

- شیوع جهانی: حدود ۳۸.۴ میلیون نفر در جهان با HIV زندگی می‌کنند (UNAIDS، ۲۰۲۳).
- موارد جدید: ۱.۵ میلیون مورد جدید ابتلا در سال ۲۰۲۲.
- مرگ‌ومیر: بیش از ۶۳۰،۰۰۰ مرگ در سال ۲۰۲۲ به دلیل بیماری‌های مرتبط با ایدز.
- پیشرفت‌ها: درمان‌های ضدویروسی (ART) باعث کاهش چشمگیر مرگ‌ومیر شده‌اند.

وضعیت در ایران

- تعداد مبتلایان شناسایی شده: بیش از ۴۰ هزار نفر. با این حال، تخمین زده می‌شود که این عدد بسیار بیشتر باشد.
- تغییر روند انتقال: افزایش انتقال از طریق روابط جنسی محافظت‌نشده، به‌ویژه در میان زنان.

جنبه‌های زیست‌پزشکی HIV/AIDS

ویروس HIV:

- ویروس HIV یک رتروویروس است که سلول‌های $CD4+ T$ را آلوده کرده و منجر به تضعیف سیستم ایمنی می‌شود.
- مراحل عفونت شامل فاز حاد، فاز مزمن و سندرم ایدز است.

تشخیص HIV:

- آزمایش‌های تشخیصی: آزمایش‌های ELISA، آزمایش‌های تأییدی (Western blot)، و آزمایش PCR برای تشخیص زودهنگام.
- اهمیت تشخیص زودهنگام: شروع سریع درمان، کاهش انتقال و افزایش کیفیت زندگی.

راه‌های انتقال HIV

1. رابطه جنسی محافظت نشده: شایع‌ترین روش انتقال.
2. انتقال از مادر به کودک: طی بارداری، زایمان یا شیردهی.
3. استفاده مشترک از سرنگ یا وسایل تزریقی آلوده.
4. انتقال از طریق خون آلوده: در صورت استفاده از فرآورده‌های خونی غیرایمن.

پیشگیری از HIV/AIDS

راه‌های پیشگیری مؤثر:

➤ استفاده از کاندوم: یکی از مؤثرترین روش‌ها در پیشگیری از انتقال جنسی.

➤ درمان پیشگیرانه: استفاده از PrEP (پیشگیری پیش از مواجهه) و PEP (پیشگیری پس از مواجهه).

➤ آموزش عمومی: افزایش آگاهی در جوامع پرخطر.

➤ کاهش نابرابری‌ها: ارائه خدمات به گروه‌های حاشیه‌نشین و در معرض خطر.

درمان HIV/AIDS

داروهای ضد ویروس (ART): ترکیبی از داروها که مانع تکثیر ویروس می‌شود و بار ویروسی را به سطح غیرقابل تشخیص کاهش می‌دهد.

مزایای ART:

- افزایش طول عمر بیماران.
- کاهش انتقال به دیگران.

چالش‌ها: دسترسی به درمان در کشورهای کم‌درآمد، مقاومت دارویی.

چالش‌های اجتماعی و فرهنگی

زنان و کودکان

➤ افزایش شیوع HIV در میان زنان به دلیل فقر، نابرابری جنسیتی، و خشونت.

نابرابری در دسترسی به خدمات درمانی:

➤ در کشورهای در حال توسعه، بسیاری از بیماران به خدمات مناسب دسترسی ندارند.

انگ و تبعیض

➤ باعث عدم مراجعه بیماران برای درمان می‌شود.
➤ ضرورت اقدامات آموزشی برای تغییر نگرش‌های منفی.

نقش جوامع و سیاست گذاران

تقویت برنامه‌های ملی پیشگیری و درمان:

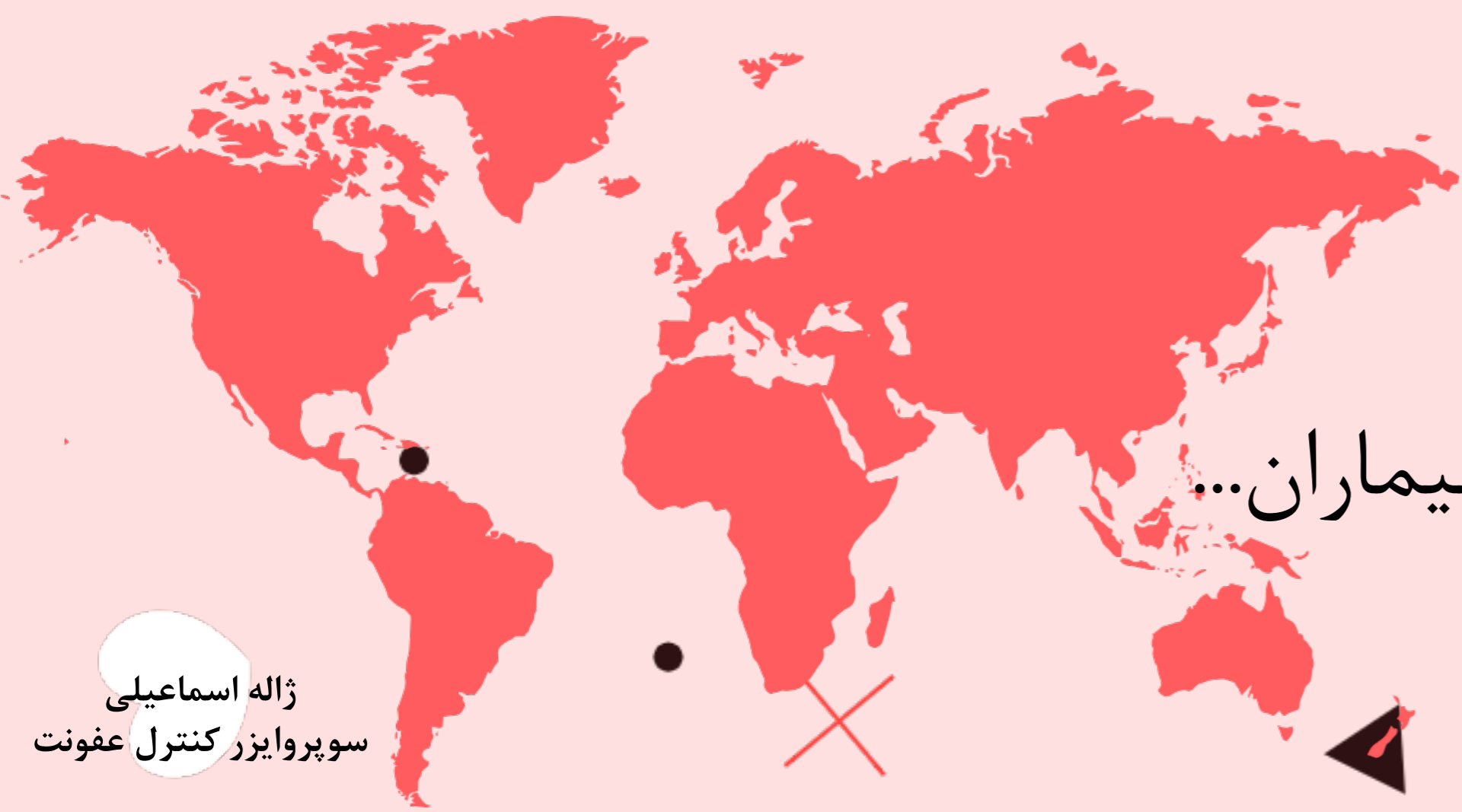
- ارائه خدمات رایگان آزمایش و مشاوره.
- گسترش دسترسی به ART.

همکاری‌های بین‌المللی:

- حمایت سازمان‌های جهانی مانند WHO، UNAIDS و NGO ها.

ترویج عدالت اجتماعی:

- کاهش نابرابری‌های اجتماعی و حمایت از حقوق بیماران...

نتیجه‌گیری

HIV/AIDS همچنان یکی از چالش‌های مهم بهداشت عمومی در سراسر جهان است. با سرمایه‌گذاری در برنامه‌های پیشگیری، درمان، و تحقیقات، می‌توان به هدف «پایان ایدز به‌عنوان تهدید سلامت عمومی تا سال ۲۰۳۰» دست یافت. هفته جهانی ایدز فرصتی است برای تأکید بر همکاری جهانی و ترویج عدالت در دسترسی به خدمات بهداشتی.

منابع

1. UNAIDS. Global HIV & AIDS statistics — Fact sheet. 2023.
2. World Health Organization (WHO). HIV/AIDS Overview.
3. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). Basic Statistics.
4. National AIDS Control Program, Iran (NAP).

با تشکر از توجه شما